

Nauka języka rosyjskiego jako obcego w Internecie



[Daria Smirnowa]

Artykuł zawiera praktyczne informacje dla nauczycieli oraz osób uczących się języka rosyjskiego, jak wykorzystywać zasoby internetowe w nauce języków obcych z uwzględnieniem pozytywnych i negatywnych elementów e-learningu.

Internet daje możliwość nie tylko nauki języka obcego od zera lub pogłębienia jego znajomości, ale także rozwijania umiejętności mowy potocznej (Skype), ogólnych umiejętności komunikacyjnych, podniesienia poziomu wiedzy krajoznawczej, kultury osobistej oraz tolerancji i zrozumienia innych kultur. Materiały internetowe mogą być w różnych celach wykorzystywane zarówno przez nauczycieli, jak i przez uczniów.

Najczęściej nauczyciele, organizując proces dydaktyczny, szukają w sieci ilustracji do fragmentów lekcji, materiałów filmowych albo całych lekcji wideo, gier online (zadania na przyswajanie leksyki). Poza tym nauczyciel ma możliwość stworzenia treningu gramatycznego online, przesyłania i sprawdzania zadań, poprawienia błędów, może także prowadzić przygotowanie do egzaminów na różnych poziomach. Warto podkreślić, że przykłady zadań do egzaminów należy dobierać z uwzględnieniem interferencji leksykalno-semantycznej dwóch

bliskich języków słowiańskich, co jest bardzo ważne dla Polaków uczących się rosyjskiego (porównajmy: mnie = *меня*, napisany przez kogo = *написан кем*, do Moskwy = *в Москву*, za godzinę = *через час*, przez rok = *в течение года*). Zasoby internetowe mają też ogromny wpływ na podwyższenie kwalifikacji zawodowych nauczyciela, aktualizację posiadanej wiedzy, poszerzenie kontaktów zawodowych (zarówno naukowych, jak i po prostu ludzkich).

Przestrzeń wirtualna jest dla ucznia źródłem pozyskiwania materiału do wykonania zadań domowych i projektów oraz skarbnicą sposobów sprawdzenia poprawności gramatycznej. Uczniowie mogą wykorzystywać Internet do komunikowania się w języku rosyjskim, uzyskiwania pomocy lektora albo uczestniczenia w całym kursie języka. W trakcie wirtualnej lekcji istnieje możliwość samodzielnego planowania nauki i dokonania powtórki według własnego uznania i harmonogramu. Istotnym elementem jest także pozyskiwanie materiałów

pomysły dla aktywnych

audio i wideo oraz dostęp do słowników. Z tymi ostatnimi należy mieć się na ze względu na nieadekwatne tłumaczenie

W przestrzeni internetowej działa specjalny „tryb” przekazywania wiedzy, który ma swoje zalety i wady. W trakcie poszukiwania potrzebnych kursów lub odpowiedzi na pytania użytkownicy mogą trafić na niewiarygodne źródła. Poniżej przykład reklamy pewnego kursu języka rosyjskiego dla biznesmenów. Podkreślone wyrazy zawierają błędy gramatyczne albo leksykalne.

Российский язык для фирм

навыки свободы в общении в учреждениях и организациях, умение пообщаться с российскими торговцами
писание сочинений, диктантов
российский язык, предназначенный для общения в торговле
российская грамматика на продвинутом уровне, более трудные тексты для чтения, диктанты, навыки писания сочинений, чтение, писание, слушание текстов,

Переводы реализуются с польского языка на российский и с российского на польский. Осуществляется при взаимном согласии в договоренном месте и времени.

O niskim poziomie tego produktu informacyjnego świadczą:

1. błędy semantyczno-leksykalne: *торговцы* zamiast *продавцы, коммерсанты*; nierozróżnianie przymiotników *русский* (o języku, gramatyce, człowieku, o wszystkim, co związane z narodowością) oraz *российский* (o paszporcie, hymnie, rządzie, o wszystkim, co jest związane z państwem); niepoprawna łączliwość leksykalna (*навыки свободы, в оговоренном месте и времени*);
2. błędy derywacyjne: *чтение, писание, слушание текстов* zamiast *чтение, прослушивание текстов и письмо*;
3. błędy gramatyczne: *умение пообщаться* zamiast *умение общаться, в торговле* zamiast *в торговле, реализуются* zamiast *реализуются*.

Jako przykład niedostatecznej znajomości niuansów językowych może posłużyć zjawisko pomyłki w przetłumaczeniu czasownika pod względem jego aspektu (fragment audiosłowniczka).

Słowo (j. rosyjski)	Tłumaczenie (j. polski)
<i>надать</i>	upaść
<i>оставаться</i>	zostać
<i>выходить</i>	wyjść

Wiadomo, że w językach słowiańskich aspekt czasownika odgrywa ogromną rolę w eksplikacji semantycznej, więc błędy w tej sferze rzutują na ogólne rozumienie wyrazu, zdania czy całego tekstu, doprowadzając do problemów w komunikacji.

Niestety brak kontroli to nie tylko wielka swoboda, lecz także brak gwarancji jakości produktu informacyjnego oraz czynnik, w obliczu którego musimy włączyć samocenzurę, umiejętności fachowe oraz wyczucie językowe.

Zasoby na polskojęzycznych stronach internetowych

Przytoczone powyżej negatywne przykłady mogą zniechęcać do korzystania z zasobów sieci. W polskojęzycznym Internecie można znaleźć jednak wiele dobrych jakościowo materiałów. Poniżej prezentuję kilka przykładów godnych polecenia stron, z których śmiało mogą korzystać nauczyciele języka rosyjskiego.

1. Kurs [Rosyjski na Szóstkę](#) – opracowany i nagrany przez Lilianę Drożdżik jest wykonany w formie interaktywnego materiału e-learningowego. Posiada wszystko to, co jest potrzebne do skutecznej i komfortowej nauki: objaśnienia nauczyciela, nagrania wymowy, ćwiczenia interaktywne do utrwalania wiadomości z lekcji, podsumowania lekcji.
2. Portal [jRosyjski](#) – zaprasza na darmowy kurs złożony z 25 lekcji, które są wysyłane e-mailem co drugi dzień. Kurs zawiera m.in. alfabet rosyjski, deklinacje i koniugacje, przydatne w porozumiewaniu się słówka oraz popularne zwroty używane w języku rosyjskim. Kurs adresowany jest przede wszystkim do osób dopiero zaczynających naukę języka, ale nauczyciele także mogą korzystać z materiałów tego portalu do przygotowania uczniów do egzaminów z języka rosyjskiego.
3. [Rosyjski Tylko Ze Mną](#) – proponuje dość ciekawe podejście do pokonania trudności z rosyjskim alfabetem i akcentem:

Lekcja

Zanim przejdziemy do lekcji, muszę Ci podać kilka istotnych informacji dotyczących naszego kursu. Rosyjski alfabet różni się od polskiego. Po każdej lekcji będę Ci wyszczególniała litery pojawiające się w niej, aż do całkowitego wprowadzenia alfabetu.

Druga sprawa to akcent. W języku rosyjskim nie jest on związany z przedostatnią sylabą, jak to ma miejsce w języku polskim. Może padać na różne sylaby. Ja będę go zaznaczała w nowych wyrazach poziomą kreską pod samogłoską, która występuje w sylabie akcentowanej. Ułatwi Ci to naukę i wymowę. Jednak wiedź, że podkreślenie to spełnia jedynie rolę pomocniczą i w gazetach czy książkach go nie znajdziesz, no chyba że są to książki, z których można uczyć się rosyjskiego. Rozmowę zazwyczaj zaczynamy od przywitania się – „cześć” to po rosyjsku:

И (mała litera to: и)

– odpowiednik polskiej litery „p”;

р (duża litera to: Р)

– odpowiednik polskiej litery „r”;

И (duża litera to: И)

– odpowiednik polskiej litery „i”;

В (duża litera to: В)

– odpowiednik polskiej litery „w”;

е (duża litera to: Е)

– to połączenie „i” oraz „e”; czytamy jak „ie” – w środku wyrazu i jak „je” na początku wyrazu oraz po samogłosce;

Т (duża litera to: Т)

– odpowiednik polskiej litery „t”.

W ten oto sposób rozszyfrowaliśmy rosyjskie litery w słowie powitalnym: *Привет!*

4. Kurs do nauki ze słuchu – w nauce języka obcego, w tym rosyjskiego, ogromną rolę odgrywa słuchanie. Zanim zaczniemy sami w naturalny sposób formułować zdania po rosyjsku, musimy spędzić wiele godzin, słuchając innych osób posługujących się tym językiem, najlepiej *native speakerów*.

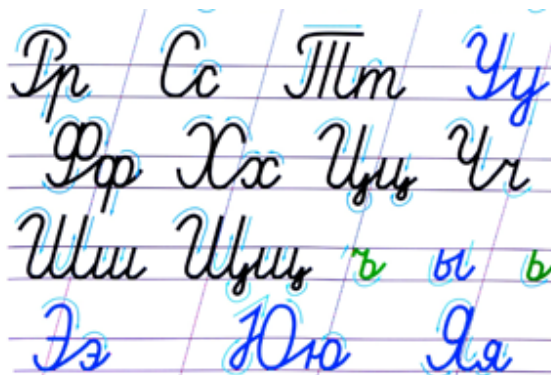
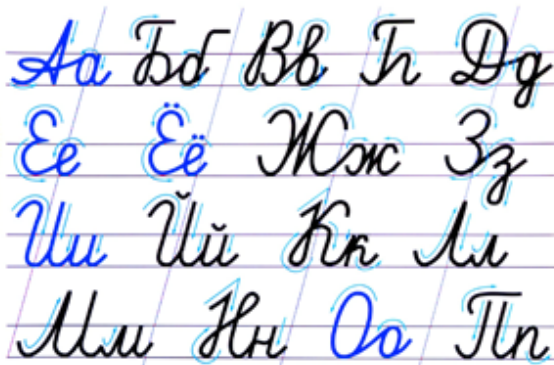


Zasoby RUNETU

Rosyjskojęzyczna przestrzeń wirtualna jest niezwykle obszernym źródłem wiedzy i materiałów. Odpowiedzi na najróżniejsze pytania językowe można znaleźć na stronach:

1. [Ruscorpora](http://ruscorpora.ru) – ten portal to system informacyjny utworzony na podstawie tekstów, przeznaczony do badań nad leksyką i gramatyką, sprawdzenia uzusu wyrazów, zawiera ok. 300 mln słów, korpus multimedia, przykłady z języka potocznego, akcentologii itp.;
2. gramota.ru – obszerne źródło wiedzy lingwistycznej, literaturoznawczej oraz informacji o aktualnych wydarzeniach świata rusycystyki, daje także możliwość sprawdzenia pisowni słowa, składni i interpunkcji online oraz znalezienia znaczenia wyrazu online;
3. grammar.ru – ten portal jest poświęcony kulturze mowy pisemnej, zawiera reguły i ćwiczenia gramatyczne, testy, porady metodyczne dla przeprowadzenia lekcji w szkole oraz najróżniejsze konkursy, publikacje o aktualnych problemach rusycystyki i listę najnowszych podręczników;
4. doc-style.ru – zawiera wzory tekstów dokumentów, typowe konstrukcje pisanie listów, ofert, podań, umów i innej dokumentacji;

pomysły dla aktywnych



5. [Russian on-line](#) – proponuje dla poziomu elementarnego: kurs fonetyki i pisowni (122 nagrań wideo, 1109 ćwiczeń) zorientowany na użytkowników języka angielskiego i francuskiego z zadaniami sformułowanymi w tych językach; alfabet rosyjski z przykładami dźwiękowymi; rosyjskie liczebniki; gramatykę (44 tematy, 1370 ćwiczeń); dla poziomu bazowego; gramatykę (24 tematy, 720 ćwiczeń); tematy leksykalne w rubryce *Porozmawiajmy po rosyjsku!* (24 tematy: «Приветствие», «Прощание», «Знакомство», «Комплименты», «Благодарность», «Извинение», «Просьба», «Погода», «Деньги» itp.).

Wiele ważnych informacji można znaleźć także na portalach: www.russkoeslovo.org, www.mapryal.edu, www.ropryal.edu, www.philol.ru (Uniwersytet Moskiewski), www.ruslang.ru (Instytut Puszkina), www.gi-akademie.com/ru/new_video.

Zakończenie

Nowe technologie rozwijają się o wiele szybciej niż umiejętności psychologiczne samego człowieka. Wynaleziono już różnego rodzaju urządzenia usprawniające i przyspieszające naukę języków obcych. Gdyby wynaleźć coś takiego, żeby od razu móc rozumieć innego człowieka... To jest kwestia raczej utopijnej przyszłości. Dzisiaj mamy do dyspozycji Internet. Nauka języka rosyjskiego online pozwala obcokrajowcom, w tym Europejczykom, na głębsze poznanie rosyjskiej kultury oraz realiów życia współczesnej Rosji. Dla użytkowników rosyjskich możliwość komunikacji z rówieśnikami w sferze zawodowej jest bodźcem do integracji z dzisiejszą Europą.

Bibliografia

- Сысоев, П.В., Евстигнеева, М.Н. (2008) *Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранному языку*. В: *Иностранные языки в школе*, № 6.
- Репина, Е.В. (2009) *Использование компьютерных игровых программ для обучения английскому языку в начальной школе*. В: *Английский язык*, Изд. дом «Первое сентября», № 6.
- Беляева, Л.А., Иванова, Н.В. (2008) *Презентация PowerPoint и ее возможности при обучении иностранным языкам*. В: *Иностранные языки в школе*, №4.
- Нагоров, П.С. *Педагогическая информационная генеративно-семантическая технология формирования психических свойств человека* [online] [dostęp 30.10.2012] <<http://pnagorov.com/article/18>>.
- Chlebda, B. (2004) *Przewodnik po stronach Runetu* [online] [dostęp 20.09.2012] <<http://indeks.uni.opole.pl/pdf/indeks-5354.pdf>>.
- Rębiś, E. *Wykorzystanie Internetu w nauczaniu. I LO im. Książąt Pomorskich w Rumii* [online] [dostęp 14.07.2012] <<http://www.lo1.rumia.pl>>.
- Koralewska, E. *Trendy w nauczaniu języków obcych*. [online] [dostęp 08.09.2012] <GazetaEdukacja.pl>.

[Daria Smirnowa]

Absolwentka polonistyki Uniwersytetu Moskiewskiego, docent katedry języka rosyjskiego i innych języków słowiańskich Akademii Dyplomatycznej MSZ Rosji.